

Teško je pomoći nekome, ko ne kaže što mu nedostaje.

Bosnisch / Bosanski

Informativna brošura za roditelje

Savjetovališta

Ukoliko imate problema ili Vam je potrebna pomoć i želite razgovarati sa nekim, sljedeća savjetovališta Vam mogu pružiti informacije i podršku. Sva ova mjesta podliježu strogoj obavezi diskrecije/ čuvanja tajne, dok su savjetovanja besplatna.

Überreicht durch:

Herausgeber:
ÖVDF (Österreichischer
Verein der Drogenfachleute)

Diese Broschüre wurde durch das BM für Inneres, den Wiener Integrationsfond und allen österr. Bundesländern finanziert.

Unter Verwendung einer Vorlage vom Ethno-Medizinischen Zentrum e.V. Hannover (D)

Pregled najrasprostranjenijih droga

	Duhan	Alkohol	Medikamenti *	Sredstva za udisavanje **	Ekstazi / Ecstasy	LSD	Hašiš / Marinuana	Kokain	Heroin
1	inhalacija	piće (pivo, vino, rakia i drugo)	perna načinu konziranja	inhalacija	tablete	gutanje tableta (koje se stave na komad šećera ili papir, i sileno)	pušenje (zajedno sa duhanom), rastvoreno u čaju, prevedeno u pecku - kao jelo	kriz nos, injekcija	ubrizgavanje, šmrkanje (kriz nos), pušenje u foliji
2	stimulirajuće na psihu, opuslajuće	Euforija, smanjenje sposobnosti reakcije, zanos-tranz, osjećaj radosti, aglesivnosti, gubitak kontrole, otkočenost-deblotiranje	Otklanjanje bola, smirjenje bola, ožaljajuće, smirujuće, uspjavajuće	Stanje zanos, zbuñjenost čula, optički i akustičke iluzije/privednja, snovi	Povišenje senzibilitnosti, halucinacije, osjećaj neumornosti	Euforija, promjena svijesti, čulne zablude, halucinacije	Povišanje raspoloženja, deblotiranje-otkočenost	povećana samopouzdanje, sposobnost kontakta, krilka euforija	Osjećaj sreće, neosjetljivost na bol, deblotiranje, euforija
3	Smetnje u kvotiku, povraćani izik od infarkta, oboljenja srca i kvotika, zapaljajna oboljenja organa, povećana opasnost od raka	Razdrazljivost, psihika i glesna neapodnost, organska oboljenja, delirijum, opasnost od tovanja	u zavisnosti od doze – psihika i glesna neapodnost, u slučaju prekomjerne doze – zanos, potemnećaji koordinacije, opasnost od tovanja	Glavobolja, muka, disajne tegobe, agresivnost, organska oboljenja (ubvrez, jetra, srea, kvotik, mozak), akurna opasnost od tovanja	Strah, jako znojenje, prekomerna vrućina, tegobe sa žalucnikom, temperatura, pridodavanja ili mješanja drugih materija sa drogom, opasnost od tovanja	Halucinacije, nevoza, razdrazljivost, osjećaji u osjećajima, psihotone reakcije, osjećanja straha	Čulna privlađanja, neapodnost, strah i panikna stanja	Nesanica, depresije, panaraja, pilikom zajedničke upotrebe injekcionih gela postoj opasnost od infekcija, na pr. HIV (SIDA - AIDS) i hepatitis, psihotona stanja, opasnost od tovanja, nevoza i strah	Promjene ličnosti, razdrazljivost, tegobe sa stomakom/žalucem i oglejima, pilikom zajedničke upotrebe injekcionih gela postoj opasnost od infekcija, n. pr. HIV (SIDA) i hepatitis, opasnost od tovanja
4	psihici i fizički	psihici i fizički	psihici i fizički	psihici	psihici	psihici	psihici	psihici i fizički	psihici i fizički

1 Oblici primjene

2 Traženo dejstvo

3 Opasnosti

4 Rizik od zavisnosti

* Sredstva za bolove, spavanje, smirjenje i stimulaciju;

** Terpinin, benzil, lekovi, gasovi i drugo.

Dragi roditelji,

Droge spadaju u najsloženije izazove našeg vremena. Posebno naša mlada generacija izložena je opasnostima koje donosi uzimanje droge i zavisnost od nje.

Bez obzira na uzroke iz kojih proizilaze opasnosti od droge, potrebno je da se posvetimo našoj djeci i bliskim osobama, ukoliko su pogođeni tim problemima.

Da li pogođena osoba uopšte konzumira droge? Šta su uopšte »droge«? Na koji način možemo zajednički pristupiti rješavanju problema droge kod naše djece?

Namjera ove brošure je da pogođene porodice informiše o drogama, pruži uputstva i ponudi rješenja.

Zašto se uzimaju droge?

Istraživanja pokazuju da postoje razni uzroci upotrebe droge. U najvažnije uzroke spadaju:

Socijalna okolina

Povišena upotreba droga u krugu prijatelja olakšava pristup drogama. Kretanje u takvoj sredini povećava i vjerovatnoću upotrebe.

Psihičko stanje

Nesposobnost nalaženja rješenja za sopstvene konflikte, bilo da su oni uslovljeni porodičnim, psihičkim, socijalnim ili drugim razlozima, takođe može navesti na upotrebu droge.

Droga kao takva

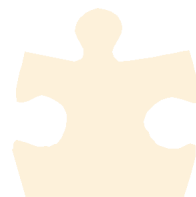
Znatiželja oko droge i razmišljanja poput: »Što mi se već može desiti, ako to jednom isprobam?« mogu zapravo značiti početak upotrebe droge.

Laki pristup drogama

Pospješujuće na sve masovniju upotrebu droge djeluje i njena široka rasprostranjenost i – s tim u vezi – olakšani pristup drogi, njena raznovrsna ponuda na tržištu, relativno lake mogućnosti nabavke u željenim količinama i po željenoj cijeni.

Česti razlozi za početak konzumacije droge mogu biti:

- nada da će se time steći prijem u neku zajednicu ili grupu
- bježanje od teškoća u društvu
- želja za samodokazivanjem
- želja da se dokaže hrabrost.
- jednostavan pristup drogama
- podražavanje – kopiranje uzora (na primjer, prijatelja)
- euforizirajuće ili smirujuće dejstvo droga

Kako možemo prepoznati da neko uzima droge?

Nije jednostavno primjetiti kada neko konzumira droge, i ako za to postoje nekoliko upadljivih znakova raspoznavanja. Takvi upadljivi znaci mogu, međutim, imati i druge uzroke. Oni mogu, na primjer, stajati u vezi sa pubertetskom krizom mlade osobe.

Prije nego što nešto poduzmete, uvjerite se o realnoj situaciji. Razgovarajte sa Vašim djetetom, odn. sa pogođenom osobom!

Ništa Vam ne pomaže, ukoliko nekoga optužujete ili tražite krivce. Ponudite Vašem djetetu ozbiljnu pomoć i prenesite mu to na uvjerljiv način. Tek tada može doći do otvaranja i do pravog razgovora o problemima.

Što možete učiniti kada ste utvrdili ili kada pretpostavljate da Vaše dijete uzima droge?

Odlučno pristupite problemu droge i nemojte popuštati. Naročito obratite pažnju na sledeće savjete:

Što učiniti

- Uvjerite se tačno o svim činjenicama.
- Razgovarajte s Vašim djetetom na odgovarajući način.
- Ne zapostavljajte Vaše dijete ni u kom slučaju.
- Informirajte se u Vašoj neposrednoj okolini.
- Potražite pomoć (kod ljekara, u centrima za savjetovanje).
- Čuvajte novac i stvari od vrijednosti na sigurnim mjestima.

Što ne bi trebalo činiti

- Ne tražite krivicu kod drugoga.
- Ne zatvarajte oči pred činjenicama.
- Ne sramite se.
- Nikada nemojte pomišljati da je prekasno za sve.
- Ne kažnjavajte dijete.
- Ne dajte veće svote novca svom djetetu.

